

SÈRIE 1

EXERCICI 1

OPCIÓ A. Casa Milà, o la Pedrera, d'Antoni Gaudí.

Exercici 1: Fitxa o esquema de comentari [1punt].

Cal valorar que el desenvolupament de l'esquema sigui coherent i que no falti cap dels quatre apartats que es detallen a continuació (encara que no estiguin explicitats):

- Fitxa tècnica (autor, títol, datació, tècnica, lloc de conservació...)
- Context històric i cultural de l'obra.
- Estil: característiques formals, compositives, tècniques, influències...
- Iconografia, iconologia, recepció: Tema, significats, funció, usos, simbolismes...

Puntuació:

- Valorar amb mig punt quan els quatre blocs conceptuals hi siguin (encara que no s'explicitin com a tals).
- L'altre mig punt en funció del grau de detall i encert.

Exercici 2: Desenvolpeu el comentari [4 punts].

Es valora l'aplicació ordenada i coherent de l'esquema proposat en el primer exercici (no cal repetir la fitxa tècnica).

Context: cronologia i marc històric i cultural [1 punt].

Cronologia [0'20]:

- 1906-1912 (s'admet finals segle XIX o inicis segle XX).

Context històric i cultural [0'80].

- Consolidació dels Estats Units d'Amèrica.
- Segona revolució industrial.
- Auge de la burgesia a Europa.
- Catalanisme polític i Renaixença.
- Consolidació del moviment obrer a Catalunya.
- Setmana tràgica.
- Naturalisme i simbolisme literaris.
- Generació del 98.
- Possibilitats artístiques del ferro.
- La fotografia i la seva incidència en la resta d'arts visuals.
- Inici de les avantguardes artístiques, caracteritzades per la voluntat de ruptura.
- Capitalitat artística a París.
- Pervivència de l'*Art Nouveau* en diversos països europeus, en la seva doble vessant innovadora i burgesa.

(8 ítems posar màxima puntuació).

Estil: descripció formal i estructural [2 punts].

Estil: [0'50 punts].

- Modernista (s'admeten altres sinònims: *Art nouveau...*).

Descripció formal i estructural: [1'50]:

- Edifici d'habitatges situat al xamfrà de Passeig de Gràcia amb Provença (Barcelona), format a partir de la suma de dos solars.
 - Està subdividit en: planta baixa, cinc pisos i golfes (d'un sol nivell, tot i que hi ha dos rengles de finestres), les darreres enretirades del pla de façanes, exterior i interior.
 - Hi ha un predomini evident de la corba, tant en planta com alçat.
 - La façana exterior és asimètrica i sinuosa, revestida de pedra, amb àmplies i capritxoses obertures.
 - La façana és una estructura autònoma a partir d'un complex sistema de bigues i tensors de ferro.
 - Les baranes de ferro colat, amb la seva variació i forma, potencien la plasticitat de l'edifici.
 - Els terrats mostren també formes capritxoses a les torres de ventilació, xemeneies o caixes d'ascensor, revestides del característic trencadís ceràmic.
 - Cada pis és de planta lliure sobre pilars, fet que facilita la distribució lliure de l'espai.
 - Els habitatges tenen coberta embigada però tapada amb ornamentacions de guix.
 - Les golfes presenten en canvi una coberta amb arcs parabòlics de maó, que tenen diferents alçàries.
 - Els dos patis, també asimètrics, faciliten la il·luminació i ventilació de tot el conjunt arquitectònic.
 - La fusteria arquitectònica i el mobiliari són també disseny d'Antoni Gaudí.
- (donar la puntuació màxima amb vuit ítems)

Models i influències [0'30]:

- Evolució del propi llenguatge gaudinià, de gran originalitat.
 - Inspiració en les formes de la naturalesa.
 - Repercussió de l'obra de Gaudí en l'arquitectura expressionista alemanya (Erich Mendelsohn, Bruno Taut) i els seus seguidors (Jujol...).
- (donar la puntuació màxima amb dos ítems)

Funció, simbolismes [1 punt].

Funció [0'20]:

- Edifici d'habitatges plurifamiliar. Comanda de la família Milà.
- Urbanització del Passeig de Gràcia.

Simbolismes [0'80]:

- Expressa la voluntat de l'arquitecte de crear una obra d'art total: integració de les arts, tècnica i estètica, tradició i modernitat, arquitectura, arts i artesanía.
- Referències naturalistes: des de les onades del mar fins a una pedrera, d'on deriva la seva denominació popular nascuda de la crítica del moment.
- Existència d'elements religiosos a la façana: inscripció *Ave-Gratia-M-plena-Dominus tecum* i una escultura de la Verge, eliminats per voluntat de la família Milà.
- Prototipus de l'habitatge de l'alta burgesia barcelonina.

[0'20 cada ítem]

EXERCICI 1

OPCIÓ B. Composició núm. 1, de Jackson Pollock.

Exercici 1: Fitxa o esquema de comentari [1punt].

Cal valorar que el desenvolupament de l'esquema sigui coherent i que no falti cap dels quatre apartats que es detallen a continuació (encara que no estiguin explicitats):

- Fitxa tècnica (autor, títol, datació, tècnica, lloc de conservació...)
- Context històric i cultural de l'obra.
- Estil: característiques formals, compositives i tècniques, influències...
- Iconografia, iconologia, recepció: Tema, significats, funció i usos.

Puntuació:

- Valorar amb mig punt quan els quatre blocs conceptuals hi siguin (encara que no explicitin com a tals).
- L'altre mig punt en funció del grau de detall i encert.

Exercici 2: Composició núm. 1, de Jackson Pollock [4 punts].

Es valora l'aplicació ordenada i coherent de l'esquema proposat en el primer exercici (no cal repetir la fitxa tècnica).

Context: cronologia i marc històric i cultural [1 punt].

Cronologia [0'20]:

- 1950 [mitjan segle XX].
- De les primeres obres abstractes de l'autor.

Context històric i cultural [0'80].

- Període posterior a la Segona Guerra Mundial (després de la bomba atòmica).
 - La Guerra Freda entre EEUU i la URSS.
 - Desenvolupament científic i primera onada tecnològica.
 - La generalització de la informació: vells i nous mitjans de comunicació (TV)
 - La societat del consum i la publicitat.
 - Trasllat de la capitalitat artística a Amèrica del Nord (Nova York).
 - Creació d'un art pròpiament americà.
 - Segones avantguardes artístiques.
 - Informalisme europeu.
 - Funcionalisme arquitectònic
- (8 ítems: posar màxima puntuació)

Estil: característiques formals, compositives i tècniques [2 punts].

Tècnica: [0'25 punts].

- Pintura a l'oli i acrílica sobre llenç

Estil: [0'25 punts].

- Expressionisme abstracte, expressionisme abstracte gestual, *action painting* (totes les expressions són vàlides).

Anàlisi formal o compositiu [1'50]:

- Llenç de grans dimensions (aprox. 2'50 x 5m).
- Sensació d'*horror vacui* (*all-over-painting*).
- Dinamisme i gestualitat a través de les línies.
- Absència de figuració.
- Ús majoritari de colors primaris: groc, blau i vermell, i blanc i negre.
- Regalim i degoteig aleatoris de la pintura sobre el llenç (*dripping*).
- Intervenció de l'atzar, de la improvisació en el resultat.
- Expressió d'una pulsio vital, caos.

[posar tota la puntuació amb 5 ítems]

Models i influències [0'50]

- Picasso i el Surrealisme.
- Muralistes mexicans (Rivera...).
- Aborígens americans (dances, rituals i expressions artístiques).

[amb dos n'hi ha prou per posar tota la puntuació]

Tema, significat i funció [1 punts].

Tema [0'20]:

- Absència de tema figuratiu.
- Art abstracte.

Significat i funció [0'80]:

- Expressió de l'alliberament espiritual a través de la creació.
- Defensa de la llibertat creativa.
- Reflex de la crisi després la segona guerra mundial.
- Un dels fundadors de l'abstracció americana.
- Precedent del *body art* o de la *performance* a través del seu sistema de creació.

[0'20 cada ítem]

EXERCICI 2

OBRA 1: *August de Prima Porta*.

a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent [1 punt].

Cronologia [0'50]:

- inici de l'època imperial romana, segle I aC., segle I dC.
- l'obra de marbre és una còpia de c. 14 dC, sobre un original de bronze de c. 20 aC.
(Les dates concretes no són necessàries).

Context històric i cultural [0'50]:

- època d'August.
 - Imperi dividit en províncies.
 - *Pax romana*.
 - Art propagandístic del poder imperial.
 - Gran obres públiques.
 - interès romà per la cultura i l'art dels grecs
 - Auge de la literatura llatina (Virgili, Horaci, Ovidi...).
- (4 ítems posar màxima puntuació)

b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu TRES característiques formals o conceptuals de l'escultura grega arcaica [1 punt].

Estil [0'25]:

- romà imperial.

Característiques de l'escultura grega arcaica [0'75]:

- escultura rígida.
 - llei de la frontalitat.
 - moviment convencional (cama esquerra avançada).
 - no mostra expressió de sentiments.
 - concepció esquemàtica de l'anatomia.
 - els tipus bàsics són els *kouroi* (homes) i les *korai* (dones)
- (3 ítems posar màxima puntuació)

c) Feu un comentari tècnic, formal i estilístic de l'obra en què n'esmenteu cinc característiques [1 punt].

- Estàtua exempta, dempeus
 - Descalça, vestida amb *paludamentum* (capa) i cuirassa.
 - Talla de marbre.
 - El cupido sobre un dofí que apareix als peus ajuda a sostenir l'estàtua (al bronze no hi era, ja que no necessitava suport).
 - *Contrapposto*.
 - Treball de tendència realista al vestit i a la cuirassa.
 - Trets individuals retratístics al rostre
- (5 ítems: puntuació sencera).

d) Expliqueu el tema, la iconografia i el simbolisme d'aquesta escultura [1 punt].

- Representa l'emperador August.
- L'emperador és representat com a militar.
- L'estàtua glorifica l'emperador.
- A la cuirassa apareixen representats temes vinculats a la biografia d'August com a governant i militar (pacificació de la Gàl·lia i Hispània), els déus protectors de la casa de l'emperador (Diana i Apol·lo) i la figura del seu fillastre i successor, Tiberi.
- El bronze original el presentava calçat; el marbre, fet després de la seva mort, el presenta descalç i divinitzat.
- La presència del dofí i el cupido també es vinculen al caràcter diví del Cèsar.
(5 ítems: màxima puntuació. Si el comentari recau en la iconografia de la cuirassa valorar més aquest aspecte).

e) Relacioneu l'August de Prima Porta amb el Dorífor, de Policlet, comentant-ne les semblances o diferències quant a època, estil, iconografia i funció [1 punt].

- època grega/romana
- estil més idealista del Dorífor/més realista de l'August
- iconografia: el Dorífor representa un atleta/August l'emperador
- funció: el Dorífor commemorava un atleta victoriós/art propagandístic romà
- La semblança fonamental és que l'August deriva directament del Dorífor, estàtua que es coneixia a la Roma imperial: la concepció compositiva, el *contrapposto*, deriven directament del model clàssic de Policlet
(0'25 per encert).

EXERCICI 2

OBRA 2: Santa Sofia de Costantinoble (Istanbul).

a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent [1 punt].

Cronologia [0'30]:

- Edificada entre 532-537 (val primera meitat segle VI).
 - Època de l'emperador Justinià, de Bizanci.
 - Autors: Antemi de Tral·les i Isidor de Milet.
- (2 ítems: puntuació màxima)

Context històric i cultural [0'70]:

- Creació de l'Imperi Romà d'Orient.
 - Bizanci com a baluard de la cultura clàssica (compilació de dret...)
 - Particularitats derivades de la seva ubicació geopolítica: llengua grega, orientalisme, vies comercials, riquesa artesana i cromàtica.
 - La crisi iconoclasta.
 - Recuperació i transmissió feudal cap al Romànic.
 - La pressió política de l'Islam (caiguda de Constantinoble el 1453).
- (4 ítems: posar màxima puntuació)

b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu TRES característiques formals o conceptuals de la pintura romànica [1 punt].

- Estil bizantí (Segle d'or de l'estil bizantí, ss. V-VII). (0'25)
- **Tres característiques pintura romànica (0'25 x 3):**
 - o Predomini de la temàtica religiosa (bíblica i hagiogràfica).
 - o Esquematisme, hieratisme, geometria en la representació de les figures.
 - o Ús de perspectiva jeràrquica.
 - o Subjecció mural i pintura sobre fusta en frontals.
 - o Colors intensos d'aplicació plana.
 - o Pintors o mestres anònims.

c) Descriviu la planta, l'alçat i el sistema de coberta de l'edifici i exposeu els models i influències rebudes [1 punt].

Descripció formal [0'80]:

- Planta de creu grega inserida en una basilical, precedida d'un nàrtex i subdividida en tres naus (central i laterals).
 - Existència d'un eix W-E que condueix al presbiteri, on antigament hi havia la iconòstasi.
 - Cúpula sobre tambor al tram central de la nau major, construïda sobre petxines i contrarestada per quatre pilars.
 - Exedres o semi cúpules als extrems de la nau central i voltes d'aresta als trams de les laterals i al nàrtex.
 - Dos nivells superposats d'arcs de mig punt als murs, la galeria superior destinada a tribuna o *matroneu*.
 - Contrast existent entre la sobrietat i solidesa externa i la riquesa i delicadesa de l'interior.
 - Llum diàfana a través de les nombroses finestres.
 - Columnes de marbre d'ordre bizantí (cimaci del capitell)
 - Riquesa policroma per mitja dels mosaics de temàtica bíblica.
- (5 ítems: posar màxima puntuació)

Models i influències [0'20]:

- Tradició clàssica llatina (tipologia de basílica).
- Tradició oriental (cúpules i riquesa cromàtica).

d) Expliqueu la funció i la rellevància d'aquest conjunt arquitectònic [1 punt].

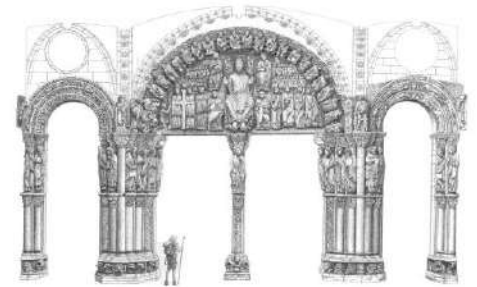
- Religiosa. Església on se celebra la litúrgia i espai per orar. Catedral de Constantinoble i església més important de l'imperi bizantí. Reconvertida en mesquita arran de la conquesta d'Istanbul per l'Islam (construcció de minaret). Actualment és un museu
- Instrument de propaganda de la política de Justinià
- Lectures de caràcter cosmològic en la distribució de l'espai
- Model d'esglésies ortodoxes i mesquites

[tres ítems: puntuació màxima]

- e) Observeu la figura següent, corresponent a una portalada d'escultura monumental de l'època medieval, i indiqueu-hi, mitjançant fletxes, les parts següents [1 punt].

0'25 cada concepte col·locat correctament.

- (1) Muntans o brancals (jambas).
- (2) Arquivoltes (arquivoltas)
- (3) Mainell (Parteluz)
- (4) Timpà (timpano)

EXERCICI 2

OBRA 3: *El Naixement de Venus*, de Sandro Botticelli.

a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural [1 punt].

Cronologia [0'20]:

- 1485 (s'admet segona meitat del segle XV). Segona generació de pintors florentins del *Quattrocento*.
- Època dels Medicis.

Context històric i cultural [0'80]:

- Renaixement de la cultura urbana a Europa.
- Cultura humanista i recuperació de l'antiguitat.
- Descobriments geogràfics d'Espanya i Portugal.
- Obertura de noves línies comercials.
- De les ciutats estat a les grans cases monàrquiques europees.
- Reforma de l'església cristiana i escissió confessional d'Europa.
(Quatre ítems: màxima puntuació).

b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu TRES característiques formals o conceptuals de l'arquitectura d'aquest estil [1 punt].

Estil [0'25]:

- Renaixentista (Primer renaixement, Renaixement primerenc, *Quattrocento*).

Característiques de l'arquitectura [0'75]:

- Aproximació teòrica i intel·lectual a l'arquitectura.
- Antropocentrisme (home com a microcosmos referencial).
- Recuperació del llenguatge arquitectònic de l'antiguitat (columnes, ordres, entaulaments....).
- Preferència plantes centrals (cercle i quadrat).
- Alçats amb arcs de mig punt i cúpules.
- Una concepció racionalista de l'espai.
(tres ítems correctes: màxima puntuació)

c) **Expliqueu les característiques tècniques, formals i compositives de l'obra [1 punt].**

- Pintura sobre al tremp i oli sobre taula.
 - Paradigma de la pintura del primer renaixement florentí.
 - Predomini de la línia sobre el color.
 - Simetria en la distribució del grups i composició cèntrica a partir d'un triangle.
 - Figures dinàmiques, làngüides, aèries, líriques...
 - Elusió voluntària de la perspectiva lineal.
 - Bellesa ideal, idealisme, en la figura de Venus.
 - Antinaturalisme intencionat en els colors (apagats i artificials) i en la llum (diàfana i sense contrastos).
 - Referències a l'antiguitat: *contrapposto* i nuesa de la figura central.
- (5 ítems: màxima puntuació).

d) **Analitzeu el tema i els significats atorgats a aquesta obra [1 punt].**

Tema [0'50]:

- Mitològic o al·legòric .
- Fonts literàries i explicar l'escena.

Significats [0'50]:

- Botticelli i l'entorn de Lorenzo el Magnifico.
- El neoplatonisme de l'acadèmia florentina: Poliziano, Ficino,
- Amor sacre i amor profà.
- Forta influència de l'estil de Botticelli en la pintura simbolista del segle XIX (Anglaterra i França).

e) **Digueu a quin estil pertanyen els grups escultòrics següents i esmenteu tres característiques formals que tinguin en comú [1 punt].**

Estil [0'25]: Barroc [s'admet, a causa de la datació avançada de l'obra de Salzillo, també Rococó i Tardobarroc.

Tres característiques [0'75]:

- Dinamisme / moviment manifest.
 - Composició oberta o centrífuga.
 - Teatralitat, escenografia.
 - Expressivitat
 - Multiplicitat de punts de vista.
 - Deteniment en les textures i els detalls
- (3 ítems : màxima puntuació)

SÈRIE 4

Exercici 1. Opció A, <i>La persistència de la memòria</i>, de Salvador Dalí	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural.	1 punt
Cronologia: 1931	0,20
Context històric i artístic	0,80
<ul style="list-style-type: none">• La vida i obra de Dalí en aquesta època es poden contextualitzar en el període històric del final de la Dictadura de Primo de Rivera, instaurada el 1923 i l'inici de la II República a Espanya.• Aquesta nova etapa republicana (1931-1936), a la qual pertany aquest quadre, es pot definir artísticament com un moment de grans inquietuds i il·lusions, però va ser un període massa breu per a que les iniciatives en marxa donessin fruit i es portessin a terme projectes nous.• A nivell internacional, el començament del segle XX va quedar marcat per la crisi de la Primera Guerra Mundial, conflicte bèl·lic que va obligar a fer un replantejament de la societat europea i que es va concretar en una sèrie d'aspectes com:<ul style="list-style-type: none">• El relaxament de la moral i dels costums.• Un nou paper de la dona en la societat.• La caiguda de grans imperis com Rússia, Alemanya o Àustria- Hongria i la remodelació de les fronteres europees.• L'arribada per primera vegada de les idees marxistes al poder.• El sorgiment d'una nova potència políticomilitar: els Estats Units.• Els grans centres artístics de la primera meitat del segle XX van estar relacionats directament amb l'aparició dels diversos "ismes" o tendències que van configurar el ric mapa artístic de les anomenades Primeres Avantguardes (Fauvisme, Expressionisme, Cubisme, Futurisme, Abstracció, Dadaisme i Surrealisme).• França -i més concretament París-, Alemanya, Àustria, Rússia, Suïssa, Holanda i més endavant Nova York, es van convertir en els principals centres de creació artística.• Poc després de l'any 1928, el propi Dalí es va unir al grup surrealista de París, fundat per André Breton, i va encapçalar la línia del corrent oníric d'aquest moviment, caracteritzat per la recreació per part dels artistes d'associacions estranyes i inquietants pròpies del món del somni sense deixar de banda, però, la representació figurativa.• Per raons ideològiques, André Breton, va expulsar Dalí del grup surrealista l'any 1936. Anys després, el pintor empordanès va continuar la seva trajectòria a Nova York, ciutat que va acollir nombrosos artistes procedents d'Europa que fugien de l'horror de la Segona Guerra Mundial.	

Estil i característiques formals i compositives	2 punts
<p>Estil: Surrealista</p>	0,25
<p>Característiques:[un mínim de 5]</p> <ul style="list-style-type: none">• La extraordinària meticulositat del dibuix recolza el sentit irreal del llenç, amb una marcada predilecció per la línia.• Els objectes estan representats amb exactitud i detallisme però les seves dimensions no són reals i estan deformats.• La llum també juga un paper important en el quadre. És una llum nítida i brillant, que projecta ombres allargades i configura un ambient crepuscular.• El quadre està dividit en dues parts no simètriques: una tenebrista, en primer terme, amb un focus de llum a la dreta que il·lumina suaument els objectes i les seves ombres retallades a l'espai; i l'altra, molt il·luminada al fons, amb una llum molt blanca, irreal.• El color, aplicat amb una pinzellada plana i precisa, és ric i variat, ple de brillantor. Predominen els tons freds (blau, ultramar, grisos, blancs), que contrasten amb els càlids (ocres, marrons i grocs). Aquest joc cromàtic contribueix a marcar els efectes dinàmics de la composició, ja que els tons càlids ens apropen les formes, mentre els freds les allunyen.• La composició està molt estudiada, amb una clara diagonal ascendent d'esquerra a dreta del quadre.• Hi ha un equilibri perfecte entre la zona dels rellotges tous, a l'esquerra, i la zona de les roques al fons a la dreta, reforçada per una llum daurada que les il·lumina. Tota la banda de l'esquerra (rellotges, taula, olivera) queda compensada per la força de la llum de la dreta.• Les línies diagonals de la perspectiva de la taula fan que la mirada de l'espectador arribi fins el rellotge tou penjat de la branca de l'olivera, així no es perd al fons del cel i, com si la branca fos un dit que assenyala, la mirada queda reconduïda cap a les roques daurades.• Des de les roques, la nostra mirada torna als rellotges del primer pla a través del cap adormit.	0,35 c/u

Tema, significat i funció	1 punt
<p>Tema</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>La persistència de la memòria</i> evoca l' etern problema del pas del temps mitjançant un escenari del tot irracional procedent del món inconscient dels somnis.• Dalí, en aquest oli de petit format, representa el paisatge que li és més proper, Port Lligat, el poble amb el que va estar vinculat tota la seva vida.• Es reconeixen fàcilment les roques del Cap de Creus, els colors del cel i del mar.• Dins d' aquest paisatge hi trobem tres rellotges tous i un de rígid.<ul style="list-style-type: none">• Un dels rellotges tous penja de la branca d' una olivera• un altre, també deformat, reposa sobre la figura amorfa que hi ha al centre de l' obra.• L' últim rellotge es repenja en el tros de pedra rectangular situada a l' angle esquerre.• El quart rellotge, rígid, recobert de formigues i situat cap per avall contrasta amb els tous. Tots els rellotges marquen aproximadament la mateixa hora.	0,40
<p>Significat</p> <ul style="list-style-type: none">• Els rellotges esdevenen els protagonistes de l' obra i els que millor simbolitzen la angoixa per controlar el temps i l'espai, arguments habituals en l' obra de l' artista. Vinculat a aquest concepte s' hi troba la memòria, que permet a l' home mantenir viu allò que s'ha fet en el passat a través del records.• Els elements iconogràfics son repetitius en l' obra de Dalí: la forma adormida del centre de l' obra podria ser l' autoretrat del pintor. Té una gran semblança amb els altres rostres d' aquesta època, com per exemple el que apareix a <i>El gran masturbador</i> (1929) en el que Dalí s' auto-retrata identificant les seves faccions en unes roques del Cap de Creus.• Aquest mateix paisatge apareix també en obres com <i>Les ombres de la nit</i> (1931) o <i>A la vora del mar</i> (1931).• Al seu torn, la mosca sobre el vidre d'un dels rellotges tous i les formigues sobre el rellotge dur, són símbols de la putrefacció.	0,40
<p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none">• Quan Dalí volia representar l' art decadent pintava ases i ocells podrits coberts de mosques i formigues. D' aquesta manera, va donar sortida a un dels traumes de la seva infantesa: la por als insectes.	0,20

OPCIÓ B: La Madeleine, de Pierre Vignon	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural.	1 punt
Cronologia 1806-1842	0,20
Context històric i artístic <ul style="list-style-type: none">• L' ample cronologia de l' obra la situa entre els ideals neoclàssics i els romàntics des de l' imperi napoleònic fins el regnat de Lluís Felip I.• A l' època napoleònica, l' art neoclàssic va prendre un tret molt més classicista en el que anomenen l' Estil Imperial. Napoleó, amb aquest retorn a l' Antiguitat de llenguatge racionalista, ordenat i geomètric, transmetia ideals de justícia, honor i patriotisme.• L'època de Napoleó fou la mes fecunda, amb nombroses construccions classicistes i la intenció d' identificar la seva figura amb la dels emperadors romans.• Posteriorment, al llarg del segle XIX, la crisi religiosa i les revolucions liberals i econòmiques van suposar el triomf del Romanticisme com a resposta a la reacció burgesa que havia originat el Neoclassicisme.• Apareix la novel·la realista amb Victor Hugo.• Les revoltes i la difusió dels ideals revolucionaris van desembocar en el final de l' Absolutisme Monàrquic, al mateix temps que a molts llocs d' Europa i a les colònies apareixia una consciència nacional que es materialitzà en la creació de nous estats.• A França, després del període napoleònic, es van produir les grans revolucions socials (revolucions burgeses de 1820 i 1830, i la revolució obrera de París de 1848).• La Revolució de Juliol fou una revolta popular contra el rei Carles X de França, coneguda com les Tres Glorioses en referencia als tres dies 27, 28 i 29 de juliol de 1830. En una situació de continua disputa entre liberals i monàrquics mentre governava Carles X, aquest va pretendre instaurar lleis repressores i va fracassar. Com a conseqüència, va ser substituït per Lluís Felip I qui, en principi, havia de respectar més el poble en la anomenada Monarquia de Juliol (1830-1848).• Els arquitectes neoclàssics sabien que un nou ordre social exigia un nou ordre de la ciutat, i tots els seus projectes es van inscriure en un pla de reforma urbanística.• La nova ciutat havia de tenir, com l' antiga, els seus monuments però l' arquitecte havia de preocupar-se també del desenvolupament social i funcional. Es van construir esglésies a la manera dels temples clàssics, però també escoles, museus, hospitals, mercats, duanes, ports, carrers o places.	0,80

Estil, característiques formals i tècniques	2 punts
Estil: Neoclàssic (s' admet neoclàssic/neobarroc)	0,25
Característiques [un mínim de 5]	0,35 c/u
Espai exterior:	
<ul style="list-style-type: none">• Temple clàssic i perípter monòpter, es a dir, envoltat per una filera de columnes no adossades al mur.• El pòrtic octàstil es presidit per columnes de 20 m. de alçada, que s' aixequen damunt un pòdium de 7 metres, amb 28 graons d' accés a modo d' escalinata situada a la façana principal.• Per sobre de les columnes descansa l' entaulament, el fris amb decoració en relleu i la inscripció D.O.M SVB. INVOC. S.M. MAGDALENÆ, que significa "A Deu omnipresent sota l' advocació de Santa Maria Magdalena", i un frontó triangular .• Una porta de bronze amb baixos relleus inspirats en els Deu Manaments condueix a l' interior.• Les columnes son d' ordre corinti amb base, fus estriat i capitells amb fulles d' acant.• El sostre es tanca amb una coberta de dos aiguavessos. L' aspecte és el d' un gran temple clàssic, combinant solucions gregues (columnata) i romanes (pòdium, escalinata, ordre corinti).• En l' àmbit escultòric, destaca la decoració del frontó, el qual mostra una representació del Judici Final, obra de l' escultor Henri Lemaire (1798-1880) i finalitzat el 1833, amb la figura de Crist en l' espai central flanquejat a la dreta per l' arcàngel Sant Miquel vencedor dels condemnats que tipifiquen els vicis, i, a l' esquerra, per Maria Magdalena, representada com una dona pecadora que simbolitza el penediment.	
Espai interior:	
<ul style="list-style-type: none">• De planta rectangular, d' una sola nau elevada i absis semicircular.• Coberta voltada, configurada per tres trams quadrats amb tres cúpules sobre petxines que no son visibles des de l' exterior.• Al final d' aquesta llarga nau es localitza un absis decorat amb un fresc on Crist i la Magdalena són acompanyats per personalitats històriques del temps de Napoleó.• En realitat, la decoració interna es barroca i crea així un conjunt d' estils que prediu les barreges formals de finals del segle XIX.	

Exercici 2. Obra 1. <i>Estatua eqüestre de Marc Aureli</i>	5 punts
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent	1 punt
<p>Cronologia: 176 [S'admet segle II].</p> <p>Context històric i cultural:</p> <ul style="list-style-type: none">• El món romà és immens, internament pacífic i pròsper mercès els beneficis de la <i>Pax Romana</i>, però es troba amenaçat per la pressió constant als <i>limes</i> (fronteres) de multitud de bandes bàrbares que hi pretenen penetrar i saquejar, de fet, impulsades per una pressió demogràfica creixent.• La nova organització política que representava l'Imperi implicava la necessitat de destacar qui ocupava el cim jeràrquic: L'emperador o cèsar.• Els romans varen recórrer a la imatge per a assolir una magnificació del càrrec. Es varen establir unes tipologies de representació imperial que indicaven de manera pregona la preeminència del cèsar sobre tots els altres homes (recorrent, si s'escau, a la divinització).• Per altra banda, es multiplicaren les representacions que multiplicaven arreu la seva presència en imatge. L'objectiu era familiaritzar i fidelitzar la població amb el seu gran i poderós dirigent, màgicament present en efígie arreu, presidint i/o controlant qualsevol acte de la vida pública en tots els racons de l'imperi.• Amb una sòlida estructura social, jurídica, política i comercial, el poble romà va rebre la influència cultural grega.• Marc Aureli, personalitat de gran cultura, considera que el seu deure és mantenir la <i>Pax Romana</i>, per bé que això l'obliga a una situació de guerra permanent a les fronteres. No són, però, guerres d'agressió, d'expansió, sinó defensives.• Atesa la impossibilitat de governar un territori tan gran, s'optà per establir un nou sistema polític, liderat per un emperador, dividint el vast territori en províncies.• L'art va ser un instrument bàsic de l'ostentació de poder i es construïren edificis públics i privats a totes les ciutats romanitzades.	0,20 0,80

b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu QUATRE característiques formals o conceptuals de l'arquitectura d'aquest estil.	1 punt
Estil: Romà imperial	0,20
Característiques de l'arquitectura romana:	0,20 c/u
<ul style="list-style-type: none">• Noves tipologies: amfiteatres, termes, arcs de triomf; ponts, aqüeductes• Arc de mig punt• Volta de canó• Volta d'aresta [dita d'aresta romana]• Materials: pedra i maó. Marbre• Nous tipus de paraments: <i>opus caementium</i>: barreja de pedres petites, grava, sorra, calç i aigua, equiparable al formigó actual.	
c) Esmenteu CINC característiques formals i tècniques d'aquesta obra	1 punt
Característiques formals i tècniques	0,20 c/u
<ul style="list-style-type: none">• Obra d'embalum rodó• D'excel·lent factura i gran qualitat, fet que palesa el treball d'un artista (de fet, probablement un equip) altament qualificat.• Malauradament, tal com sol ser comú en període imperial, ignorem completament la personalitat i el nom de l'autor.• Obra pensada per ser vista des de múltiples punts de vista malgrat que potencia la visió frontal.• Realisme. Seguint la tradició romana, el rostre és el retrat de l'emperador Marc Aureli, perfectament identificable.• Cal destacar els abundants rinxols de la barba i el cabell que contrasten amb les suaus faccions del rostre.• Material: Bronze.	

d) Expliqueu el significat i funció d'aquesta obra.	1 punt
<p>Tema</p> <ul style="list-style-type: none">• Retrat eqüestre de l'emperador Marc Aureli <p>Significat</p> <ul style="list-style-type: none">• El retrat imperial té la funció de mostrar en tots els indrets públics l'autoritat de l'emperador, present en efígie i per tant, la necessitat d'estar sota el disseny dels seus representants legals. Les diferents tipologies es van fixar ja en època augusta.• Figura eqüestre (dalt de cavall), tipologia relativament freqüent en l'antiguitat. L'home cavalcant es veu enlairat i per tant magnificat, és una excel·lent forma d'enaltir el personatge, alhora que se'l representa en una acció força habitual fins temps recents• El gest, molt semblant al d'algunes representacions d'Octavi (primer emperador, 16 aC.-14 d.C.), ha estat interpretat com una manifestació de clemència.• Per fonts antigues sabem que sota els casc del cavall hi havia la figura d'un bàrbar vençut. L'emperador es manifesta d'aquesta manera com un general invencible.• A desgrat d'això, tant el gest pacífic de l'emperador com el fet de no anar armat, ens recorda el concepte que ell tenia sobre la seva missió: guerrer defensiu, per a pacificar enfront l'amenaça, no pas guerrer ofensiu, a la recerca d'espòli de noves terres i persones.• Però el fet d'anar vestit de civil i desarmat, ens humanitza el personatge perquè indica que es tracta d'un pacificador, no d'un conqueridor.• L'emperador Marc Aureli, tot i que va haver de recórrer permanentment a la guerra per a mantenir la seguretat de l'Imperi, era home d'ideals humanitaris i molt conscient dels beneficis d'una convivència pacífica i enriquidora. Format en sòlids ideals filosòfics estoics.• Es conserva d'ell un text, les Meditacions, de caràcter reflexiu i d'auto-consell, molt valorat des dels humanistes ençà.	0,80
<p>Funció</p> <ul style="list-style-type: none">• Commemorativa d'exaltació de l'emperador.• Única estàtua eqüestre conservada dels atacs d'iconoclàstia cristiana, al ser confosa amb la figura de Constantí primer emperador que va protegir el cristianisme i que a l'Alta Edat Mitja era tingut per sant.	0,20

e) Definiu QUATRE del cinc termes següents: perípter, estilòbata, tetràstil, peristil, frontó.	1 punt
<p>Perípter: és diu de l'edifici voltant de columnes.</p> <p>Estilòbata: Pla superior de l'estereòbat, espècie de plint continu sobre el qual reposa una columnata.</p> <p>Tetràstil: Edifici que té un enfront/ façana de quatre columnes.</p> <p>Peristil: Pòrtic o galeria de columnes tot al voltant d'un pati interior o d'un edifici.</p> <p>Frontó: Acabament triangular d'una façana o d'un pòrtic. És un motiu que també es troba col·locat sobre portals i finestres, com element decoratiu.</p>	0,20 c/u

Exercici 2. Obra 2. Sant Vicenç de Cardona	5 punts
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural	1 punt
Cronologia: 1019-1040 [S'admet segle XI o entorn l'any 1000]]	0,20
Context històric general	0,80
<ul style="list-style-type: none">• L'Europa occidental cristiana inicia un període d'expansió.• Un nou ordre polític-social (el feudalisme) assegura un cert nivell d'ordre que possibilita una expansió demogràfica i econòmica.• La societat està ideològicament molt mediatitzada per la cultura cristiana.	
Context hispànic	
<ul style="list-style-type: none">• L'equilibri desigual entre un Al-Andalus poderós i predominant i un nord ibèric cristià dèbil, comença a invertir-se.• El predomini cristià dona pas a l'anomenada Reconquesta. Els territoris cristians es desenvolupen, la densitat de població s'incrementa i l'excedent demogràfic es dirigeix al sud, a expenses d'Al-Andalus.	
Context concret:	
<ul style="list-style-type: none">• El comte Bermon va destruir, en un conflicte feudal, una vella església situada en el mateix indret.• L'abat Oliba l'obligà, com reparació i desgreuge, a construir a expenses seves una nova església, que encara podem admirar.• L'indret, fortificat ha patit diverses vicissituds, fins que al segle XX l'església, declarada monument nacional, va ser objecte d'una potent reconstrucció que eliminà tots els afegits posteriors a l'època de la seva construcció.	
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu QUATRE característiques formals o conceptuals de la pintura gòtica	1 punt
Estil: Romànic	0,20
Característiques pintura gòtica:	0,20 c/u
Tècnica:	
<ul style="list-style-type: none">• Abandonament de la pintura al fresc [a excepció d'Itàlia] i generalització de la pintura sobre taula [retaules al tremp i inici de la pintura a l'oli a Flandes. [i l'elaboració de vitralls].• Auge de la miniatura.	

<p>Temàtiques:</p> <ul style="list-style-type: none">• Religiosa: Vida de Jesús i Maria, escenes dels Apòcrifs i vides de Sants [hagiografia: Llegenda daurada de Iacobus da Voragine]• Civil: Retrats <p>Característiques formals i compositives:</p> <ul style="list-style-type: none">• Predomini del dibuix• Cànon i proporcions naturals• Expressivitat facial• Fons daurat, amb inicis de fons arquitectònics i paisatgístics. <p>Estils:</p> <ul style="list-style-type: none">• Francogòtic o lineal• Italogòtic• Internacional o cortesà• Flamenc	
<p>c) Esmenteu CINC característiques estructurals, espacials i tècniques d'aquesta obra.</p>	1 punt
<p>Característiques estructurals, espacials i tècniques</p> <ul style="list-style-type: none">• L'edifici és de dimensions mitjanes i de construcció molt regular i homogènia, de gran puresa geomètrica, resulta molt esvelta i elegant. <p>EXTERIOR:</p> <ul style="list-style-type: none">• Exterior sobri decorat únicament als murs per parelles d'arcs cecs, separat per petits contraforts anomenats lesenes.• Galeria de finestres cegues que recorren la part alta de l'absis central <p>INTERIOR</p> <ul style="list-style-type: none">• Planta basilical de tres naus de creu llatina amb transsepte d'una nau.• La nau central molt més alta i ampla que les laterals• Nàrtex [també dit atri o galilea] transversal a l'entrada.• Capçalera amb tres absis i una cripta,• Les naus laterals i l'atri o galilea estan cobertes per trams de volta per	0,20 c/u

<p>aresta, la nau central per volta de canó amb arcs de reforç o toral.</p> <ul style="list-style-type: none">• Sobre el creuer s'aixeca un cimbori octogonal.• Il·luminació a través dels finestrals oberts sobre les naus laterals i a dalt de tot del cimbori.	
<p>d) Expliqueu el significat i la funció d'aquesta obra.</p>	1 punt
<p>Significat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Es tracta d'un temple cristià. En una societat profundament creient i clarament dominada per una religiositat compulsiva que impregna tots els actes i circumstàncies de la vida, el temple és un indret fonamental.• Es tracta de la <i>Domus Dei</i>, la casa de Déu, una visió real del paradís etern que espera les ànimes d'aquells que actuïn rectament en la vida.• Així, en una època opressivament pobra i endarrerida, una construcció de pedra, elegant, magnífica i sòlida és un element d'una excepcionalitat per ella mateixa mereixedora de reverència i sacralitat.	0,40
<p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none">• Litúrgica• Originàriament va tenir funcions parroquials, però a la meitat del segle XI va acollir una comunitat agustiniana.• L'any 1592 l'església va ser convertida en col·legiata secular i els monjos van ocupar la zona conventual.• Als segles XVII i XVIII, pel seu enclavament estratègic el castell va ser convertit en caserna i l'Església en magatzem	0,60
<p>e) Definiu QUATRE d'aquests CINC termes: díptic, llotja, frontal, cimbori, predel·la</p>	1 punt
<p>díptic: retaule de pintura, d'escultura o d'orfebreria que està format per dos compartiments que s'articulen l'un amb l'altre i que es poden tancar i obrir com un llibre.</p> <p>llotja: edifici públic, característic de la Baixa Edat Mitjana, on es feien les transaccions mercantils.</p> <p>frontal: parament de fusta, metall o seda que adorna el davant d'un altar.</p> <p>cimbori: torre de planta quadrada o octogonal que s'alça damunt el creuer d'un temple perquè hi entri la llum.</p> <p>predel·la: taula inferior, rectangular i horitzontal d'un retaule, en la qual es representen escenes religioses.</p>	0,25 c/u

Exercici 2. Obra 3. Les Menines, de Diego Velázquez	5 punts
a) Situeu l'obra en el seu context cronològic, històric i cultural	1 punt
Cronologia: <ul style="list-style-type: none">• 1656 [S'admet mitjans segle XVII]	0,20
Context històric i cultural: <ul style="list-style-type: none">• El segle XVII es caracteritza pels problemes derivats de l'oposició entre l'Europa catòlica – seguidora de la Contrareforma- i l'Europa protestant. La separació de part dels Països Baixos de la Monarquia Hispànica i la seva aproximació a la Gran Bretanya van produir una Europa enfrontada políticament entre les monarquies catòliques- que es van adequar en gran mesura a les directrius del Papat - i les protestants. Va ser un segle d'enfrontaments constants amb la guerra dels 30 anys i les seves seqüeles.• Amb els Àustria a la monarquia hispànica va començar un període de decadència política, social i econòmica que, curiosament, no es va veure reflectit en el món artístic ni en les lletres ("<i>Siglo de oro</i>") ni en les arts.• Espanya, juntament amb el regne de Portugal, consolidarà la colonització del Nou Món i continuarà dominant Flandes, Nàpols i la Llombardia.• Els Estats Pontificis gaudiran d'una bonança política (superat el Sacco del segle anterior) i això tindrà conseqüències en l'auge de totes les manifestacions artístiques.• Defensa de la teoria heliocèntrica: El sol centre de l'Univers, per Galileu Galilei.• Art pictòric: Naturalisme i classicisme a Itàlia [Caravaggio i Annibale Carracci]• 1656. Regnat de Felip IV (1621- 1665). A França minoria d'edat de Lluís XIV. A Roma: Inici papat de Alexandre VII. Guerra de Secessió de Catalunya.....Literatura: Baltasar Gracián [El Criticón].Calderón de la Barca. Moliere... Poder de la Inquisició.	0,80
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu QUATRE característiques formals o conceptuals de la escultura d'aquest estil.	1 punt
Estil : <ul style="list-style-type: none">• Barroc	0,20
Característiques de la escultura barroca:	
Temàtiques : <ul style="list-style-type: none">• Religiosa	0,20c/u

<ul style="list-style-type: none">- Antic i Nou Testament- Apòcrifs de l'Antic i Nou Testament- Hagiografia [Vides de sants] <ul style="list-style-type: none">• Al·legòrica• Simbòlica• Mitològica• Retrat <p>Característiques formals i estructurals:</p> <ul style="list-style-type: none">• Expressivitat• Moviment• Utilització de diferents blocs de material• Teatralitat• Potenciació d'un únic punt de vista <p>Materials:</p> <ul style="list-style-type: none">• Utilització de diversos materials assemblats: marbre blanc, marbre de colors, bronze daurat, guix..... <p>Tipus:</p> <ul style="list-style-type: none">• Embalum rodó• Relleu <p>A Espanya:</p> <ul style="list-style-type: none">• Imatges religioses i relleus historiatos en retaules de fusta policromada, encarnada i estofada.• Imatges de vestir, principalment en els passos de Setmana Santa.	
<p>c) Expliqueu CINC característiques formals, compositives o tècniques d'aquesta obra.</p>	1 punt
<p>Característiques formals</p> <ul style="list-style-type: none">• Predomini del color sobre el dibuix [formes obertes].• Pinzellada llarga i fluïda combinada amb una altra de curta i precisa.	0,20 c/u

<ul style="list-style-type: none">• Gran riquesa cromàtica amb ocres, gamma de blaus, vermells, grisos... <p>Característiques compositives</p> <ul style="list-style-type: none">• Composició oberta o centrífuga• Línia de l'horitzó mitjà. L'escena se situa en la part de baix del quadre ocupant la meitat de la superfície el que confereix al conjunt un gran camp visual.• Utilitza la perspectiva lineal i la perspectiva aèria.• Sàvia captació lumínica amb zones il·luminades que reforcen els personatges principals i d'altres de fosques amb la mateixa intenció de potenciar el que és principal en la composició.• Expressió de la tridimensionalitat com a essència de la pintura. Va dir Luca Giordano al Rei Carles II, al veure-la: <i>Ah Señor, esto es la teologia de la pintura.</i> <p>Tècnica i suport:</p> <ul style="list-style-type: none">• Oli sobre tela de lli.	
d) Quin es el tema, el significat i la funció d'aquesta obra.	1 punt
<p>Tema</p> <ul style="list-style-type: none">• Retrat col·lectiu• Inicialment aquesta tela constava en els inventaris reials com El quadre de la família reial; però l'any 1843 el pintor Madrazo la va batejar amb el nom de Les Menines, paraula d'origen portuguès que significa "dama d'honor".• Personatges:<ul style="list-style-type: none">• En el centre l'Infanta Margarida amb les menines Maria Agustina de Sarmiento a l'esquerra i Isabel de Velasco a la dreta. També apareixen els nans, col·lectiu que Velázquez pinta amb gran dignitat, Mari Bárbola i Nicolasito Pertusato amb el seu peu damunt d'un tranquil mastí.• En un segon pla a la dreta hi ha representades dempeus Marcela de Ulloa, serventa de les dames de la reina i Diego Ruiz de Azcona, un guardadames.• Al fons a l'obertura de la porta, hi ha José Nieto Velázquez, aposentador de palau. Al seu costat, i reflectits en el mirall els rostres del rei Felip IV i la seva esposa Mariana d'Austria.	0,60

<p>• A l'esquerra apareix el pintor amb la creu de l'ordre de Santiago.</p> <p>• Penjades a la paret dues obres Pal·les i Aracne de Rubens i Apol·lo i Màrsies de Jordaens.</p> <p>[Nota: Es considerarà correcte la llista encara que no es citin tots els noms. És correcta amb només tres].</p> <p>Significat</p> <p>•Diversos significats. [Si es cita 1 d'aquests significats es dona la resposta per vàlida]</p> <p>1. Velázquez pintant als reis en el moment de la irrupció de la infanta Margarida i el seu seguici en el seu estudi.</p> <p>2. També Velázquez pintant a l'infanta quan els reis apareixen en l'estudi, d'aquí la mirada cap a l'espectador de quasi tots els personatges.</p> <p>3. Al·legat del pintor a favor de la noblesa de la pintura, d'aquí el seu autoretrat. La creu de Santiago va ser afegida al quadre l'any 1659 quan li va ser concedida.</p> <p>Funció: Retrat d'ús privat.</p>	<p>0,30</p> <p>0,10</p>
<p>e) Esmenteu QUATRE obres escultòriques d'època moderna [Segles XV-XVIII] amb els noms dels seus autors</p>	<p>1 punt</p>
<p>• <i>Apol·lo i Dafne</i>, de Gianlorenzo Bernini</p> <p>• <i>El rapte de les sabines</i>, de Giambologna</p> <p>• <i>Oració a l'hort de Getsemaní</i>, de Salzillo</p> <p>• <i>David</i>, de Donatello</p> <p>• <i>Pietat</i>, de Miquel Àngel</p> <p>.....</p>	<p>0,25 c/u</p>